

La COVID-19 ens farà més verds?

El títol d'aquest article no és un acudit dolent sobre els possibles efectes secundaris de les vacunes que ja s'han començat a administrar i que ens permeten somiar amb el control definitiu de la pandèmia. El títol es qüestiona si la pandèmia intensificarà la lluita contra el canvi climàtic. Per diverses raons, és probable que sigui així.

En primer lloc, la COVID-19 ha evidenciat que les forces de la natura poden ser devastadores. Hem constatat com esdeveniments que semblaven remots tenen un cost enorme quan es materialitzen. És llavors quan mirem enrere i ens preguntem què podríem haver fet per mitigar aquests riscos que molts, si no la majoria, percebien com quelcom llunyà. En aquest sentit, la pandèmia hauria de contribuir a una major conscienciació sobre aquesta mena de riscos.

Després del desastre de la COVID-19, toca reavaluar el catàleg de riscos als quals ens enfrontem. Qui no tenia el del canvi climàtic a la llista, és probable que l'hagi afegit. I qui ja el tenia a la llista pot haver-lo posat al primer lloc. Ara que ha quedat clar que no invertíem prou en la prevenció d'epidèmies, i en el sistema sanitari en general, és moment de preguntar-nos si estem fent prou en la lluita contra el canvi climàtic.

La pandèmia també ha deixat clar que, amb les estructures productives i amb els patrons de consum actuals, la reducció d'emissions necessària per frenar l'escalfament global tindria un elevadíssim cost en termes d'activitat econòmica. S'estima que les emissions globals de gasos amb efecte d'hivernacle van descendir més del 5% el 2020, una reducció que s'hauria de repetir any rere any durant molt de temps per assolir els objectius de l'Acord de París i limitar a 2 °C l'augment de la temperatura global. Com que no ho farem si hem de sacrificar l'activitat econòmica com el 2020, ha quedat clar que és necessari invertir en la transformació de les nostres estructures productives i promoure patrons de consum menys contaminants.

Al seu torn, els plans de recuperació econòmica per superar la crisi provocada per la pandèmia aportaran una enorme quantitat de recursos per a la lluita contra el canvi climàtic, i això, si es fa de manera efectiva, incrementarà encara més el suport social davant aquest desafiament. No deixa de ser paradoxal que els governs estiguin disposats a dedicar més recursos a aquesta prioritat en un moment en què els comptes han quedat tan malparats per la pandèmia, però ningú dubta que el moment actual requereix un important impuls fiscal per relançar l'economia.

Disposats a fer-ho, per què no dedicar-lo a facilitar la transició cap a una economia amb menys emissions? Un enfocament «inversor» en la lluita contra l'escalfament global té més probabilitats d'èxit que un enfocament que prioritzi els impostos i les restriccions a determinades activitats perquè és molt més sostenible políticament. Ja vam veure què va succeir a França el 2018 amb els armilles grogues, quan Macron va haver de fer marxa enrere en l'augment dels impostos sobre els carburants. Les pastanagues són més efectives que els cops, i els plans de recuperació són un camp de pastanagues.

Més endavant, quan arribi l'hora d'abordar l'ajust dels comptes públics, les mesures que s'adoptin també poden tenir un biaix verd. No hi ha dubte que, en molts països, serà necessari augmentar els ingressos fiscals per ajustar els elevats dèficits públics i reduir el deute. Davant la decisió sobre quins impostos cal apujar, els gravàmens sobre les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle seran un candidat obvi.

Sovint hem caracteritzat la pandèmia com un accelerador de tendències. Així ha succeït clarament al món digital, on, per necessitat, hem après a teletreballar, a comprar i a vendre més en línia, a practicar la telemedicina o a fer les nostres taules rodones virtuals. Ara que albirem el final de la COVID-19, toca accelerar la lluita contra el canvi climàtic, perquè som més conscients que és una lluita imprescindible i, a més a més, perquè ajudarà a impulsar la recuperació.

Enric Fernández
Economista en cap
31 de desembre de 2020